

RIEGROVA STEZKA A MALÁ SKÁLA

Pěší výlet do Českého ráje s dopravou vlakem v sobotu 1. května 2010

Riegrova stezka z Bítouchova do Podspálova představuje nejatraktivnější část původní stezky ze Semil do Železného Brodu, otevřená v roce 1909 zásluhou KČT. Červeně značená cesta, pojmenovaná po nejvýznamnějším semilském rodákovi F. L. Riegrovi, měří v tomto úseku 3,5 km. Stezka je zčásti vylámána ve skále. Do soutěsky vchází po úzkém dřevěném chodníku, dlouhém 77 m, zakotveném na skále ve výšce 5,5 m nad korytem řeky Jizery. Krátce za tímto úsekem stezka prochází kolem jezu, od něhož teče voda 1300 m dlouhým podzemním tunelem do hydroelektrárny v Podspálově. Od skály s podobou Iva (U Kamenného Iva) stoupá stezka serpentinami na nejvyšší bod se zastřešeným odpočívadlem, tzv. Pěšorestem. Nedaleká Böhmová vyhlídka na skalním útesu nabízí v jednom z nejkrásnějších míst kaňonu výhled na protější Krkavčí skálu, na řečiště plné balvanů a na železniční trať na protilehlém břehu. Jeden z mnoha pramenů a potůčků ve svahu vyvěrá v podobě upravené studánky Antala Staška z roku 1924 krátce před koncem stezky. Přítomnost nedaleké hydroelektrárny na soutoku Jizery a Kamenice připomíná vodní tunel, který vede souběžně se závěrečným úsekem stezky do Podspálova.

Původní Riegrova cesta nekončila v Podspálově, ale pokračovala podél Jizery až do Železného Brodu. V Podspálově se Riegrova stezka setkává s Kamenického stezkou, vedoucí souběžně po horní hraně údolí, a s Palackého stezkou, směřující údolím řeky Kamenice do Tanvaldu.

Výlet je zařazen do kalendáře akcí 2010 oblasti KČT Pardubický kraj. Všichni účastníci (i nečlenové) jsou úrazově pojištěni díky příslušnosti TKSP k ČSTV.

Doporučená mapa: zelená edice KČT (1:50 000) č. 19 Český ráj (5. vydání 2008).

Odjezd: 6.55 rychlíkem z Pardubic hl. n. (7.00 Rosice, 7.23 HK).

Sraz: 6.40 v nádražní hale pod odjezdovou tabulí (dohodneme se na koupi společné jízdenky - kromě dětí a důchodců!).

Trasa:

Vystoupíme společně na nádraží v Semilech (předpokládaný příjezd 8.48) a po **Ž** dojdeme do centra Semil (1 km). Zde si můžeme prohlédnout náměstí a poté už po **Č** pokračujeme za náměstím doleva přes Bítouchov (+2 km), kde sejdeme ze silnice a pokračujeme již po Riegrově stezce a naučné stezce kaňonovitým údolím Jizery po jejím pravém břehu až do Podspálova (+3,5 km, celkem 6,5 km). Zde se můžeme podívat na soutok Jizery a Kamenice, v případě zájmu absolvovat prohlídku hydroelektrárny a též se občerstvit v hotelu Pod Spálovem. Poté pokračujeme dále po **Č** po silnici stále podle Jizery do Železného Brodu (+4 km, celkem 10,5 km), kde je možnost prohlídky centra města a též další možnost občerstvení. Poté přejdeme Jizeru a pokračujeme již po jejím levém břehu stále po **Č** přes Závřší, kde je vyhlídka na Suché Skály, do Líšného (+4 km, celkem 14,5 km). Poté doputujeme po levém břehu Jizery do Malé Skály (+1,5 km, celkem 16 km), odkud můžeme vylézt po **Č** na Pantheon (+1 km) nebo po Vranovském hřebenu až na Frýdštejn (+3 km) a vrátit se stejnou cestou zpět. V Malé Skále si ještě můžeme prohlédnout Boučkův statek, občerstvit se a dojít po **Č** a **Z** až k vlaku (s odbočkou na Pantheon **celkem 19 km**).

V případě únavy či nepříznivého počasí lze trasu ukončit a nasednout do vlaku i v Železném Brodě, popř. i v Podspálově či Líšném (zde však s přesedáním na rychlík).

Odjezd domů:	Malá Skála	14.51	16.51	18.51
	Železný Brod	15.00	17.00	19.00
	Pardubice hl. n.	17.02	19.02	21.02

Pěkný den, pěkné počasí a příjemné zážitky z výletu přeje

David Šebesta (776 823 797)

12. dubna 2010

Zajímavosti na trase:

Semily – okresní město, 340 m n. m., v údolí Jizery. Původně ves, doložená roku 1352 s kostelem a tvrzí. Pod vlivem rozvoje těžby zlata a mědi vyměřeno v 15. - 16. století městečko na pravidelném půdorysu. Roku 1691 postiženo velkým požárem. Dříve převažovala dřevěná zástavba, dnes město bez významnějších památek. Novorománský kostel sv. Petra a Pavla z let 1908-11 na místě původního barokního kostela z roku 1702. Mariánský sloup je z roku 1738. Barokní hřbitovní kostel sv. Jana Křtitele z let 1723-27 s nástrojnými malbami z roku 1721. Původně barokní zámek z roku 1691 je účelově využit. Rodiště politika Františka Ladislava Riegra (1818 - 1903) a spisovatele Ivana Olbrachta (1882 - 1952), jehož otec Antonín Zeman (Antal Stašek) tu byl advokátem. V jejich rodném domě je dnes umístěno Městské muzeum a Pojizerská galerie.

Bítouchov – ves v údolí Jizery, připomínaná roku 1461. Barokní zvonice z roku 1812 s velkou bání krytou šindelem. Zrekonstruována v roce 1996.

Údolí Jizery u Semil a Bítouchova – přírodní rezervace (69,88 ha, vyhlášena v roce 1951). Hluboce zaříznuté údolí ve spodnosilurských fylitických břidlicích, dlouhé asi 3 km. Svahy jsou porostlé lesem, místy s přirozenými společenstvy sutí a skal. Technickou zajímavostí je 1300 m dlouhý tunel, přivádějící od jezu na Jizeře vodu k vodní elektrárně z let 1921-26 v Podspálově. Na levém břehu Jizery prochází železniční trať zprovozněná v roce 1859 se 4 tunely v celkové délce 743 m. Na pravém břehu Jizery vede Riegrova turistická stezka z roku 1909 a nová naučná stezka vybavená panely. Nad levým údolním svahem se tyčí Krkavčí skála s vyhlídkou z roku 1905 do kaňonu Jizery.

Železný Brod – město v údolí Jizery. Původně vsi Brod (doloženo 1352) a Brodec (doloženo 1392), asi od 15. století městečkem (doloženo 1501). Asi v polovině 17. století přívlastek „Železný“, podle těžby železné rudy. Až do 19. století v provozu železná hamra a hutě, po třicetileté válce vývoj sklářství, vrcholící ve 20. století. V roce 1920 založena sklářská škola. Kostel sv. Jakuba Většího, původně dřevěný, dnešní zděná barokní stavba z let 1643 - 1762. Vedle kostela smírčí kříž. Na hřbitově kostnice z roku 1765 a dřevěná osmiboká stupňovitá zvonice z roku 1761 (obnovuje se po požáru v r. 2007). Areál je z centra přístupný schodištěm. Barokní fara z roku 1723. Kostel sv. Jana Nepomuckého „Na Poušti“ z roku 1769 jižně nad městem. Až do počátku 20. století mělo město téměř výhradně dřevěnou zástavbu, na náměstí patrovou. Z ní zachováno několik domů. Pozoruhodná dřevěná radnice s věží se nedochovala. Modely dřevěných staveb v Národopisném muzeu Horního Pojizeří. Památková rezervace lidové architektury v Trávníkách s poznávacím okruhem. Roubené stavení Bělíště s národopisnou expozicí. Rodiště malíře Vlastimila Rady (1895 - 1962) a hudebního skladatele Vlastislava Antonína Viplera (1903-72). V okolí města se nacházejí velké břidlicové lomy.

Malá Skála – letovisko v údolí Jizery pod svahy Sokola, Suchých skal a Vranovského hřebenu. Připomíná se roku 1432. Jižní část Malé Skály tvoří dříve původně samostatná obec Vranové, připomínaná již roku 1382. Skalní hrad Vranov, zvaný též Pantheon nebo Skály, byl založen na příkrmém skalním hřebenu nad pravým břehem Jizery před rokem 1425, ale již koncem 15. století byl opuštěn. Zříceniny hradu dal po roce 1820 upravit majitel panství Römisch jako skalní Pantheon na paměť známých osobností. Z romantické výzdoby zůstaly jen zbytky. V podhradí tvrz z 16. století, přestavěná na barokní zámek. Do dnešní podoby jej dal přestavět baron František Zachariáš Römisch počátkem 19. století. Je patrový, secesně upraven, s rizalitem a s mansardovou střechou. Dnes je soukromým majetkem. Rodiště spisovatelky Jarmily Glazarové (1901-77). Kaple sv. Vavřince z roku 1869. Po rekonstrukci v roce 1996 byla vyzdobena oltářem od V. Komárka a křížovou cestou od Josefa Jíry. Množství lidových roubených staveb, převážně přízemních. Boučkův statek – velký patrový dům s klenutým přízemím a roubeným patrem, doplněný výměnkem a stodolou. V přízemí stylová hospoda, v patře od r. 1992 galerie, zřízená místním malířem a grafikem J. Jírou (1929 - 2005, viz <http://www.galerie-compromis.com/josef-jirajosef-jira>). Lesní hřbitov založený roku 1813 je klasickým panským hřbitovem (hrob F. Z. Römische a spisovatelky J. Glazarové). Na budově malé vodní elektrárny velké panorama (pohledová mapa) Maloskalska od J. Jíry.

Děkujeme sponzorům, za jejichž finanční podpory se akce TKSP uskutečňují:					
 VÝCHODOČESKÁ GEODETICKÁ	 portuj námi	 OBOROVÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ZAMĚSTNANCŮ BANK, POJIŠŤOVEN A STAVEBNICTVÍ	 Město Pardubice podporuje sport	 Lázně Bohdaneč	 FARMA SLUNEČNÝ DVŮR